

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA

**GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU DRŽAVNOG PRORAČUNA
REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2022. GODINE**

- VODIČ ZA GRAĐANE -

svibanj 2023.

* Nacrt prijedloga godišnjeg izvještaja o izvršenju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godine usvojen je na 220. sjednici Vlade Republike Hrvatske održane 25. svibnja 2023. Prijedlog je upućen Hrvatskom Saboru radi donošenja.

MAKROEKONOMSKA KRETANJA U 2022. GODINI

Usprkos brojnim izazovima uslijed energetske krize uzrokovane sukobom u Ukrajini i visokoj inflaciji, tijekom 2022. godine zabilježen je **nastavak rasta domaće ekonomske aktivnosti**, te je **realni rast bruto domaćeg proizvoda (dalje u tekstu: BDP) iznosio 6,3%**¹. U trgovini na malo, usprkos izraženom utjecaju inflacije na raspoloživi dohodak, u 2022. su zabilježena pozitivna kretanja. Zabilježen je i snažan nastavak rasta broja turističkih noćenja. Građevinska aktivnost u 2022. nastavlja bilježiti rast već sedmu godinu zaredom. Nadalje, nakon rasta u 2021., industrijska proizvodnja je i u 2022. zabilježila međugodišnje povećanje. Podaci o kretanjima na tržištu rada ukazuju na nastavak rasta zaposlenosti i smanjenje registrirane nezaposlenosti. Prosječna inflacija je u 2022. znatno ubrzala u odnosu na 2021. godinu te je iznosila 10,8%. Zabilježen je nastavak smanjenja udjela bruto inozemnog duga u BDP-u, koji je krajem 2022. bio 7,6 postotnih bodova manji u usporedbi s krajem 2021. U 2022. nastavljen je trend visoke likvidnosti finansijskog sustava i rasta plasmana.

OSNOVNI MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI REPUBLIKE HRVATSKE

Tablica 1. Osnovni makroekonomski pokazatelji Republike Hrvatske

	2020.	2021.	2022.
Bruto domaći proizvod, % promjena, realno	-8,6	13,1	6,3
Osobna potrošnja ¹	-5,1	9,9	5,1
Državna potrošnja	4,3	3,0	3,0
Bruto investicije u fiksni kapital	-5,0	4,7	5,8
Izvoz roba i usluga	-23,3	36,4	25,4
Uvoz roba i usluga	-12,4	17,6	25,0
Indeks potrošačkih cijena, % promjena	0,1	2,6	10,8
Industrijska proizvodnja, % promjena (kal.pril. indeksi)	-3,4	6,4	1,6
Promet od trgovine na malo, % promjena, realno (kal.pril. indeksi)	-5,6	11,7	2,1
Broj noćenja turista, % promjena	-55,3	72,1	28,3
Indeks građevinskih radova, % promjena (kal.pril. indeksi)	3,6	9,3	4,8
Stopa registrirane nezaposlenosti, %	8,9	8,0	6,8
Stopa anketne nezaposlenosti, %	7,5	7,6	7,0
Broj zaposlenih ² , % promjena	-1,3	1,3	1,7
Prosječni tečaj HRK/EUR	7,53	7,52	7,53
Saldo tekućeg i kapitalnog računa bilance plaćanja, milijuni EUR	807	2.429	657
Saldo tekućeg i kapitalnog računa bilance plaćanja, % BDP-a	1,6	4,2	1,0
Inozemni dug, milijuni EUR	41.285	47.213	49.554
Inozemni dug, % BDP-a	81,8	81,1	73,5
Plasmani ³ , % promjena	3,9	3,9	9,7
Medunarodne pričuve, milijuni EUR	18.943	25.022	27.877

¹ Uključujući potrošnju neprofitnih ustanova koje služe kućanstvima.

² Prema Anketi o radnoj snazi.

³ Plasmani monetarnih institucija domaćim sektorima (osim države), na temelju transakcija

Nakon međugodišnjeg realnog rasta BDP-a od 7,8% u prvom tromjesečju 2022., u drugom tromjesečju je dodatno ubrzao na 8,7%. U drugom dijelu godine došlo do usporavanja gospodarskih aktivnosti te je realni rast u trećem tromjesečju usporio je na 5,2% i 4,0% u posljednjem tromjesečju. Opisana kretanja rezultirala su realnim rastom BDP-a od 6,3% u 2022. godini. Rast BDP-a u 2022. i dalje je predvođen rastom domaće potražnje, čiji je doprinos iznosio 4,8 postotnih bodova. Promjena zaliha također je zabilježila pozitivan doprinos rastu (1,7 postotnih bodova), dok je blago negativan doprinos stigao od promjene neto inozemne potražnje (-0,2 postotna boda).

¹ Podaci o BDP-u za 2022. godinu su privremeni.

Gledajući pojedinačne komponente s rashodne strane, najveći pozitivan doprinos rastu BDP-a u 2022., u iznosu od 6,7 postotnih bodova došao je od izvoza usluga, koji je realno povećan 27,3% te je nadmašio realnu razinu iz pretpandemjske 2019. godine (najvišu dotad zabilježenu). S druge strane, rast izvoza roba je nakon snažnog rasta u 2021., dodatno ubrzao i rastao po stopi od 23,6% u 2022. (pozitivan doprinos od 6,3 postotna boda). Pozitivan doprinos od 2,9 postotnih bodova, došao je i od potrošnje kućanstava, koja je realno veća za 5,1%. Na rast potrošnje kućanstava u 2022. djelovali su nastavak rasta zaposlenosti, kao i povoljni uvjeti zaduživanja. Bruto investicije u fiksni kapital su u 2022. zabilježile rast od 5,8% te tako pridonijele ukupnom rastu BDP-a s 1,2 postotna boda. Pozitivan doprinos rastu (0,7 postotnih bodova) u 2022. godini došao je od realnog rasta državne potrošnje od 3,0%. Istovremeno, realni rast uvoza roba i usluga iznosio je 25,0%, čime je njegov negativan doprinos promjeni BDP-a iznosio 13,2 postotnih bodova, a došao je većinom od rasta uvoza roba.

Bruto domaći proizvod u tekućim cijenama iznosio je 507,7 milijardi kuna u 2022. godini te je zabilježio rast od 15,8%, dok je rast deflatoria BDP-a iznosio 8,9%.

Obračun bruto domaćeg proizvoda s proizvodne strane pokazuje da su u 2022. sve djelatnosti pozitivno pridonijele realnom rastu bruto dodane vrijednosti od 6,4%. Najveći doprinos (+3,4 postotna boda) došao je od rasta bruto dodane vrijednosti u trgovini, prijevozu i turizmu (+15,7%).

Nakon snažnog smanjenja u 2021., **broj registriranih nezaposlenih** kod Hrvatskog zavoda za zapošljavanje je i tijekom 2022. godine nastavio padati te je iznosio u prosjeku 116 tisuća, što je 15,1% manje u usporedbi s 2021., odnosno 9,7% manje u odnosu na 2019. godinu. Prosječna administrativna stopa nezaposlenosti iznosila je 6,8% u 2022. godini, što je 1,2 postotna boda niže nego u 2021. Podaci o osiguranicima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje pokazuju međugodišnji porast broja osiguranika od 2,5% u 2022. godini.

Tijekom 2022. godine nastavljen je snažan **nominalni rast plaća** potaknut pozitivnim gospodarskim kretanjima i nedostatkom radne snage u pojedinim djelatnostima, dok je visoka stopa inflacije utjecala na njihov realni pad. Prosječna mjesecna bruto plaća u 2022. godini iznosila je 10.400 HRK te je nominalno povećana 8,3%, a realno manja 2,3% u odnosu na 2021. Prosječna mjesecna neto plaća iznosila je 7.653 HRK u 2022., bilježeći nominalni rast od 7,4% te realni pad od 3,1% u odnosu na 2021. godinu.

Inflacija, mjerena indeksom potrošačkih cijena, tijekom 2022. godine zabilježila je prosječnu razinu od 10,8%, znatno ubrzavši u odnosu na 2,6% zabilježenih u 2021. Snažan rast cijena sirovina i energenata uslijed ruske invazije na Ukrajinu, utjecali su na snažno ubrzanje rasta potrošačkih cijena. U smjeru međugodišnjeg rasta potrošačkih cijena najjače je djelovao rast cijena hrane (+16,4%), potaknuto snažnim rastom cijena kruha, mesa i mlijeka. Značajan pozitivan doprinos došao je i od rasta cijena u kategoriji prijevoza, potaknuto snažnim rastom cijena goriva(+23,1%) te kategoriji stanovanja. Ukoliko se iz indeksa potrošačkih cijena isključe energija, hrana, pića i duhan, u 2022. se bilježi međugodišnji porast preostalih komponenti od 6,8%.

Prema preliminarnim podacima, u 2022. godini zabilježen je **pozitivan saldo tekućeg i kapitalnog računa bilance plaćanja** u iznosu od 0,7 milijardi eura, odnosno 1,0% BDP-a, što predstavlja značajno pogoršanje salda za 1,8 milijardi eura u odnosu na 2021. Najveći doprinos navedenom pogoršanju salda ostvaren je povećanjem negativnog salda na računu roba, uslijed veće vrijednosti robnog uvoza u odnosu na izvoz. S druge strane, u smjeru poboljšanja salda djelovalo je povećanja pozitivnog salda na računu usluga, uslijed značajnog rasta prihoda od turizma, koji su u 2022. iznosili su 13,1 milijardu eura, što predstavlja porast od 43,6% u usporedbi s 2021. Blagi pozitivan doprinos stigao je i od povećanja pozitivnog salda na računima primarnog i sekundarnog dohotka. U 2022. godini na kapitalnom računu bilance plaćanja je zabilježeno povećanje pozitivnog salda u odnosu na prethodnu godinu. Istovremeno, na finansijskom računu bilance plaćanja zabilježen je neto priljev kapitala, odnosno povećanje neto inozemnih obveza domaćih sektora od 0,8 milijardi eura. Međunarodne pričuve su u 2022. godini zabilježile su rast od 2,9 milijardi eura, dok su neto pogreške i propusti iznosili 1,5 milijardi eura.

Bruto inozemni dug krajem 2022. iznosio je 49,6 milijardi eura, što je 5,0%, odnosno 2,3 milijarde eura više u odnosu na kraj 2021. godine. Njegovom međugodišnjem povećanju najviše je doprinijelo povećanje duga drugih monetarnih finansijskih institucija i središnje banke, a u manjoj mjeri i duga opće države. Unatoč rastu duga u apsolutnom iznosu, snažan rast BDP-a u 2022. rezultirao je poboljšanjem relativnog pokazatelja bruto inozemne zaduženosti, koji je krajem 2022. iznosio 73,5% BDP-a, što je 7,6 postotnih bodova manje u usporedbi s krajem 2021.

PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Na ostvarenje prihoda državnog proračuna u 2022. godini utjecala su makroekonomска kretnja u gospodarstvu, cijelogodišnji fiskalni učinci poreznih reformi provedenih tijekom 2021.² te učinci poreznih izmjena koji su stupili na snagu tijekom 2022. godine., a odnose se na porezne izmjene u trošarskim propisima i u sustavu poreza na dodanu vrijednost.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost³ koji je stupio na snagu 1. travnja 2022., propisano je smanjenje stope PDV-a s 25% na 5% odnosno 13% za određena dobra i usluge. Tako se na 5% smanjuje PDV za dječju hranu, jestiva ulja i masti, maslac i margarin, žive životinje, svježe meso i kobasice, živu i svježu ribu, rakove, povrće, voće, jaja i sjemenje, gnojiva i pesticide, hranu za životinje, ali i ulaznice za koncerte, sportska i kulturna događanja.

Vlada RH u ožujku je donijela Uredbu o izmjeni Uredbe o visini trošarine na energente i električnu energiju⁴, kojom se snižava visina trošarine za

² Od 1. siječnja 2021. stopa poreza na dobit za sve poduzetnike koji imaju promet do 7,5 milijuna kuna smanjena je s 12% na 10%, dok su u sustavu poreza na dohodak snižene stope poreza na dohodak s 36% na 30% te s 24% na 20%. Kod poreza na dodanu vrijednost od 1. srpnja 2021. ukida se oslobođenje od plaćanja PDV-a pri uvozu dobara male vrijednosti.

40 lipa po litri bezolovnog motornog benzina te za 20 lipa po litri dizelskog goriva na razdoblje od 90 dana. U lipnju je izmjenom navedene Uredbe trošarina dodatno smanjena za 40 lipa po litri bezolovnog motornog benzina te za 20 lipa po litri dizelskog goriva. Donesena je i Uredba o utvrđivanju najviših maloprodajnih cijena naftnih derivata, kojom su na razdoblje od 90 dana utvrđene premije energetskih subjekata za motorne benzine i dizelska goriva u iznosu od 0,65 kn/l. Najviše maloprodajne cijene propisane ovom Uredbom primjenjuju se stoga samo za naftne derivate bez dodanih multifunkcionalnih aditiva (eurosuper 95, eurodizel, plavi dizel), dok se za benzine s više oktana te sva tzv. „premium“ goriva, cijene i dalje mogu formirati slobodno.

Trajno se proširuje primjena snižene stope PDV-a od 13% za isporuku prirodnog plina i grijanja iz toplinskih stanica, ogrjev, pelet, briket i sječku te menstrualne potrepštine. K tome, u razdoblju od 1. travnja 2022. do 31. ožujka 2023. isporuka plina obračunava se po stopi PDV-a od 5%. Jesenskim paketom mjera za zaštitu od porasta cijena predloženo je i da se po stopi PDV-a od 5% oporezuje isporuka grijanja iz toplinskih stanica, uključujući i naknade vezane uz tu isporuku te isporuka ogrjevnog drva, peleta, briketa i sječke do 31. ožujka 2023. Osim toga, po stopi PDV-a od 0% oporezuje se i isporuka i ugradnja solarnih ploča na privatne stambene objekte, prostore za stanovanje te javne i druge zgrade.

Značajan učinak na prihode proračuna u 2022. godini imalo je i povlačenje sredstva iz EU fondova, odnosno korištenje sredstava iz Fonda solidarnosti u svrhu sanacije šteta od potresa te iz Mechanizma za oporavak i otpornost, koja se usmjeravaju za jačanje oporavka i otpornosti gospodarstva kroz razvojne, strateške i reformske projekte.

Ukupni prihodi državnog proračuna u 2022. godini ostvareni su u iznosu od 171,7 milijardi kuna, što je na razini plana, dok su u usporedbi s prethodnom godinom povećani za 11,5%.

³ Narodne novine, br. 39/2022 i 113/2022

⁴ Narodne novine, br. 148/20, 28/22, 64/22, 76/22, 83/22, 89/22, 100/22, 113/22, 126/22 i 138/22

Tablica 2. Prihodi državnog proračuna u 2021. i 2022. godini

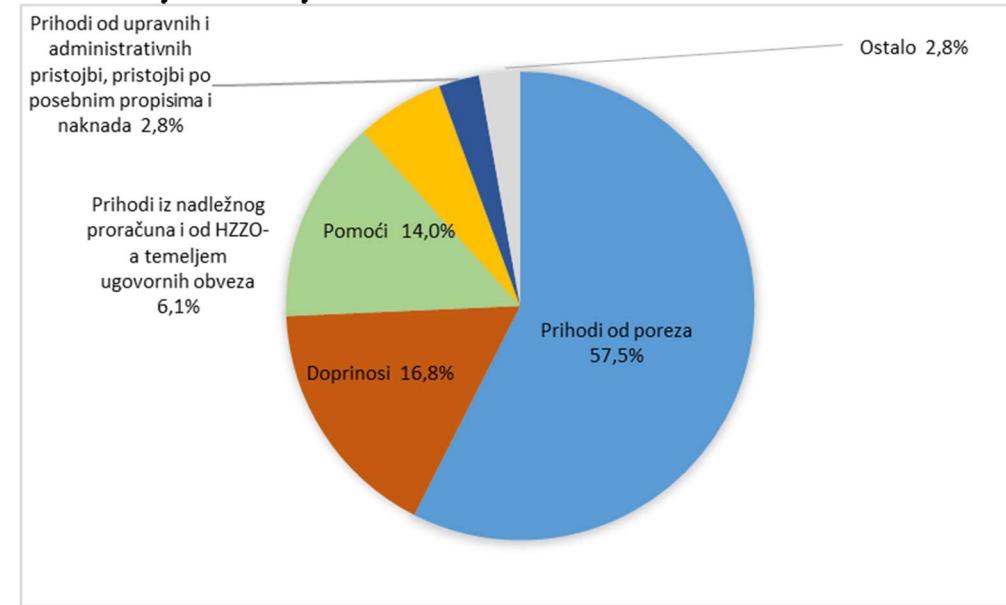
(u kunama)	Ostvarenje	Plan	Ostvarenje	Indeks	Indeks 2022/plan 2022
	2021.	2022.	2022.	2022/2021	
UKUPNI PRIHODI					
6 PRIHODI POSLOVANJA	154.063.614.154	171.808.171.399	171.734.208.905	111,5	100,0
Prihodi od poreza od čega:	153.390.130.546	170.410.627.754	170.257.040.451	111,0	99,9
Porez na dobit	83.651.787.803	95.469.468.526	97.857.296.456	117,0	102,5
Porez na dodanu vrijednost	7.915.094.959	11.305.087.452	11.702.036.714	147,8	103,5
Posebni porezi i trošarine	57.098.881.792	64.653.073.024	66.209.388.920	116,0	102,4
Porez na međunarodnu trgovinu i transakcije	16.343.798.516	16.721.923.353	16.998.673.495	104,0	101,7
Doprinosi	435.406.906	577.824.987	611.142.327	140,4	105,8
Pomoći	25.249.664.361	27.981.097.908	28.657.458.901	113,5	102,4
Prihodi od imovine	22.009.288.996	28.202.821.157	23.858.945.567	108,4	84,6
Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	3.083.578.591	2.169.339.050	2.486.077.877	80,6	114,6
Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	6.185.237.153	4.645.279.373	4.763.719.480	77,0	102,5
Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza	1.574.492.818	1.363.822.625	1.457.619.454	92,6	106,9
Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	10.821.188.378	9.765.858.504	10.315.607.874	95,3	105,6
	814.892.445	812.940.611	860.314.843	105,6	105,8
7 PRIHODI OD PRODAJE NEFINANSIJSKE IMOVINE	673.483.609	1.397.543.645	1.477.168.453	219,3	105,7

Prihodi poslovanja u 2022. godini ostvareni su u iznosu od 170,3 milijarde kuna i čine 99,1% ukupnih prihoda državnog proračuna. Međugodišnji rast prihoda poslovanja iznosi 11%. Njihova najznačajnija kategorija su porezni prihodi koji bilježe povećanje od 17% u odnosu na 2021. godinu. Porezni prihodi čine 57,5% prihoda poslovanja, a slijede prihodi od doprinosa s udjelom od 16,8%, dok se preostali dio odnosi na pomoći, prihode od imovine, prihode od upravnih i administrativnih pristojbi i pristojbi po posebnim propisima i naknadama, prihode iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza, kazne te ostale prihode.

Porezni prihodi tijekom 2022. godine prikupljeni su u iznosu od 97,9 milijardi kuna čime su zabilježili međugodišnje povećanje od 17%. U odnosu na planirane, ovi prihodi ostvareni su za 2,5% više.

STRUKTURA OSTVARENJA PRIHODA POSLOVANJA U 2022. GODINI PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI

Grafikon 1. Struktura ostvarenja prihoda poslovanja u 2022. godini prema ekonomskoj klasifikaciji

Prihod od poreza na dobit u 2022. godini ostvaren je u iznosu od 11,7 milijardi kuna što čini povećanje od čak 47,8% u odnosu na prethodnu godinu. Prikupljeni prihod od poreza na dobit rezultat je poslovanja poduzeća tijekom 2021., budući da se porez na dobit uplaćuje prema poslovnim rezultatima poduzeća u prethodnoj godini.

Tijekom 2022. godine prihod od poreza na dodanu vrijednost ostvaren je u iznosu od 66,2 milijarde kuna, što predstavlja rast od 16% u odnosu na prethodnu godinu. Prikupljeni prihodi od PDV-a rezultat su rasta osobne i turističke potrošnje, prethodno spomenutih poreznih rasterećenja te kretanja cijena. Naime, promet u trgovini na malo povećan je u nominalnim iznosima 15,8% u 2022. godini.

Ukupni prihodi od posebnih poreza i trošarina u 2022. godini ostvareni su u iznosu od 17 milijardi kuna ili 4% više na međugodišnjoj razini. U odnosu na planirani iznos, ukupni prihodi od trošarina ostvareni su za 1,7% više od plana. Ovi prihodi pod utjecajem su oporavka gospodarske aktivnosti, koji je rezultirao povećanjem intenziteta prometa i potrošnje svih trošarskih proizvoda. Tijekom 2022. godine većina trošarskih prihoda zabilježila je međugodišnji rast dok su međugodišnje smanjenje zabilježili poseban porez na kavu te prihodi od trošarina na energente i električnu energiju.

U 2022. godini **prihod od ostalih poreza na robu i usluge** ostvaren je u iznosu od 500,2 milijuna kuna, što je na međugodišnjoj razini rast od 7,1%. Ovu skupinu poreznih prihoda čine prihodi od poreza na osiguranje od automobilske odgovornosti i kasko osiguranja.

Prihod od poreza na dobitke od igara na sreću i ostali porezi od igara na sreću u 2022. godini iznosi 430,9 milijuna kuna, što je na međugodišnjoj razini povećanje od 22,9% te je za 6,7% više od planiranog iznosa. U isto vrijeme, prihodi od naknada za priređivanje igara na sreću iznose 1,4 milijarde kuna i ostvareni su za 34,9% više nego prethodne godine, dok je u odnosu na planirani iznos ovaj prihod ostvaren za 6,6% više. Na ove prihodne kategorije utjecaj je imao i bazni efekt iz prethodne godine, kada su zbog mjera poduzetih u svrhu smanjenja širenja koronavirusa u nekoliko navrata zatvarana casina, kockarnice i sl.

Prihod od poreza na međunarodnu trgovinu i transakcije u 2022. ostvaren je u iznosu od 611,1 milijun kuna, što je povećanje od 40,4% u odnosu na 2021. godinu. Ovi prihodi rastu prije svega zbog primjene novog zakonodavstva u sustavu vlastitih sredstava EU koje je na snazi od lipnja 2021. godine i to u dijelu vezanom za tradicionalna vlastita sredstva (carine), gdje je postotak troškova prikupljanja koji ostaje u nacionalnim proračunima država članica EU, povećan s dotadašnjih 20% na 25%. Također, ovaj prihod ovisi i o kretanju cijena na međunarodnom tržištu.

U 2022. godini prihodi od **doprinosa za mirovinsko osiguranje** iznose 28,6 milijardi kuna, što na međugodišnjoj razini predstavlja povećanje od 13,5%. Ovi prihodi ostvareni su sukladno kretanju na tržištu rada, odnosno rastu plaća i zaposlenosti uslijed pojačane gospodarske aktivnosti. U njihovoj strukturi prihodi od kapitaliziranog doprinosa iznose 1,2 milijarde kuna. Prihodi od doprinosa za zapošljavanje iznosili su 12,6 milijuna kuna.

Prihodi od pomoći se najvećim dijelom odnose na korištenje sredstava iz fondova EU. U 2022. godini iznose 23,9 milijardi kuna, što je za 8,4% više u odnosu na prethodnu godinu. Od toga iznosa najveći dio, odnosno 93,1%, čine pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU koji na međugodišnjoj razini rastu za 4%, a vezani su uz izravna plaćanja u poljoprivredi, projekte financirane iz strukturnih i investicijskih fondova EU te one financirane iz Fonda solidarnosti te Mechanizma za oporavak i otpornost. Ostali značajniji dio prihoda od pomoći odnosi se na kategorije pomoći od ostalih subjekata unutar općeg proračuna, prijenose između proračunskih korisnika istog proračuna te pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna koji im nije nadležan.

Prihodi od imovine u 2022. godini ostvareni su u iznosu od 2,5 milijardi kuna, a sastoje se od prihoda od finansijske imovine, prihoda od nefinansijske imovine i prihoda od kamata na dane zajmove. Međugodišnji pad prihoda od imovine iznosi 19,4%, dok su u odnosu na planirane vrijednosti ovi prihodi ostvareni za 14,6% više. Prihode od finansijske imovine čine prihodi od kamata (po vrijednosnim papirima, na oročena sredstva i depozite po viđenju te zateznih kamata), prihodi od pozitivnih tečajnih razlika, prihodi od dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih finansijskih institucija, prihodi od dividendi te ostali prihodi od finansijske imovine. Ovi prihodi u 2022. godini iznose 1,4 milijarde kuna, a u odnosu na prethodnu godinu smanjeni su za 28,9%. Razlog tome jesu manji prihodi od dobiti trgovačkih društava na koje je značajno utjecala Vladina odluka o neuplati dobiti Hrvatske elektroprivrede d.d. u državni proračun budući da je HEP podnio velik teret mjera u srhu zaštite kućanstava i gospodarstva od rasta cijena.

Uplata dobiti Hrvatske narodne banke iznosila je 45,1 milijun kuna. Finansijska agencija je u državni proračun uplatila 51,4 milijuna kuna, a slijede Agencija za komercijalnu djelatnost - AKD s uplatom od 39,7 milijuna kuna i Hrvatske šume d.o.o. s uplatom od 37,9 milijuna kuna. Prihodi od dobiti Hrvatske lutrije uplaćeni su u iznosu od 58 milijuna kuna. Prihodi od dividendi iznosili su 521,9 milijuna kuna te su bili veći za 47,5% u

usporedbi s prethodnom godinom pri čemu je INA – Industrija nafte d.d. uplatila 439,4 milijuna kuna.

Prihode od nefinansijske imovine čine prihodi od koncesija, iznajmljivanja i zakupa imovine, naknada za korištenje nefinansijske imovine te ostalih prihoda od nefinansijske imovine. Prihodi od nefinansijske imovine u 2022. godini iznose 890 milijuna kuna i smanjeni su za 1,5% na međugodišnjoj razini.

Prihod od kamata na dane zajmove u 2022. godini iznosi 155,2 milijuna kuna. Najveći iznos prihoda po ovoj osnovi upatile su Hrvatske ceste, a po osnovi Ugovora s Ministarstvom financija vezano uz finansijsko restrukturiranje cestarskih društava odnosno refinanciranja njihovih obveza temeljem izdane obveznice.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada u 2022. godini ostvareni su u iznosu od 4,8 milijardi kuna, čime bilježe međugodišnje smanjenje od 23%. Pritom, prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi iznose 941,9 milijuna kuna i na međugodišnjoj razini rastu za 10,6%. Prihodi po posebnim propisima iznose 3,8 milijardi kuna, što je smanjenje u odnosu na 2021. godinu za 28,3%. Ovi prihodi uključuju i dio namjenskih prihoda u sustavu znanosti i drugih proračunskih korisnika. Također, u 2021. godini uključuju jednokratnu upлатu Hrvatske agencije za osiguranje depozita na ime povrata sredstava plaćenih iz državnog proračuna u ranijim godinama, pa od tuda velika međugodišnja razlika.

Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga te prihodi od donacija namjenski su prihodi proračunskih korisnika, a tijekom 2022. godine ostvareni su u iznosu od 1,5 milijardi kuna te se na međugodišnjoj razini smanjuju za 7,4%. Pritom su prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga u 2022. godini iznosili 1,3 milijarde kuna, dok su prihodi od donacija ostvareni u iznosu od 137,5 milijuna kuna. Prihodi od donacija značajno se smanjuju na međugodišnjoj razini (65,6%) zbog uplata

donacija tijekom 2021. godine, a u svrhu sanacije šteta od potresa koji je krajem 2020. godine pogodio područje gradova i općina u Sisačko-moslavačkoj, Zagrebačkoj i Karlovačkoj županiji. Zbog visoke baze iz 2021. ova kategorija prihoda u 2022. godini bilježi značajan međugodišnji pad.

Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza, a koji se odnose na prihode državnih bolničkih ustanova, u 2022. iznosili su 10,3 milijarde kuna te bilježe smanjenje od 4,7% u odnosu na 2021. godinu, kada su iste doobile značajna sanacijska sredstva za podmirenje obveza prema dobavljačima.

Prihodi od kazni, upravnih mjera i ostali prihodi tijekom 2022. godine prikupljeni su u iznosu od 860,3 milijuna kuna, a na međugodišnjoj razini rastu za 5,6%. Prihodi od kazni ostvareni su najviše od kazni za prekršaje u prometu, dok se preostali dio odnosi na kazne u poreznim, carinskim i deviznim prekršajima, kazne za privredne prijestupe te druge upravne mjere.

Prihodi od prodaje nefinansijske imovine tijekom 2022. godine ostvareni su u iznosu od 1,5 milijardi kuna, a sastoje se od prihoda od prodaje neproizvedene i proizvedene dugotrajne imovine te prihoda od prodaje proizvedene kratkotrajne imovine (zaliha). Ovi prihodi na međugodišnjoj osnovi rastu više nego dvostruko. U njihovoј strukturi, najveći dio odnosi se na prihode od prodaje nafte i naftnih derivata radi zanavljanja zaliha koji iznose 731,5 milijuna kuna. Slijede prihodi od prodaje prijevoznih sredstava u iznosu od 387,7 milijuna kuna temeljem prihoda od prodaje broda Nov.514 u vlasništvu Republike Hrvatske, a za čiji je dovršetak gradnje bilo zaduženo društvo 3. Maj Brodogradilište d.d. Rijeka. Prihodi od prodaje građevinskih objekata iznosili su 259,9 milijuna kuna, a prihodi od prodaje zemljišta 97,1 milijun kuna.

RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Ukupni rashodi Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu planirani su u iznosu od **184,7 milijarde kuna**, od čega rashodi poslovanja **174,3 milijardi kuna**, a rashodi za nabavu nefinancijske imovine **10,5 milijardi kuna**.

Izvršenje ukupnih rashoda državnog proračuna u 2022. godini iznosi **175,1 milijardu kuna** što čini **94,8% planiranih rashoda** za 2022. godinu. Rashodi poslovanja izvršeni su u iznosu od **167,0 milijardi kuna**, odnosno **95,8% planiranih rashoda poslovanja**, dok su rashodi za nabavu nefinancijske imovine izvršeni u iznosu od **8,1 milijardu kuna**, odnosno **77,0% plana**.

Ukupni rashodi državnog proračuna u 2022. godini veći su za **6,0 milijardi kuna** ili 3,6% u odnosu na 2021. godinu. Navedeno povećanje rezultat je provedbe mjera Vlade Republike Hrvatske za zaštitu građana i gospodarstva od rasta cijena u iznosu od 2,7 milijardi kuna. Povećano je izvršenje rashoda za isplatu mirovina i mirovinskih primanja za 2,4 milijarde kuna prvenstveno radi usklajivanja mirovina ostvarenih prema općim i posebnim propisima i prenesenog kumuliranog učinka promjene broja i strukture korisnika mirovina. Rashodi za zaposlene (uključujući rashode za zaposlene u osnovnim i srednjim školama) povećani su u iznosu od 1,8 milijardi kuna što je rezultat pune primjene kolektivnih ugovora te drugih propisa kojima se reguliraju plaće zaposlenika u državnim i javnim službama. Povećanje rashoda u 2022. godini zabilježeno je na Ostalim rashodima u iznosu od 2,3 milijarde kuna i to najvećim dijelom radi povećanja rashoda financiranih iz fondova Europske unije. Nadalje u 2022. godini povećana su izdvajanja za materijalne rashode i to u iznosu od 1,2 milijarde kuna (najvećim dijelom radi povećanih izdvajanja rashoda za energiju) te rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 631,6 milijuna kuna.

U 2022. godini smanjeno je izvršenje rashoda za subvencije u iznosu od 3,4 milijarde kuna prvenstveno radi ublažavanja mjera u svrhu

sprečavanja zaraze koronavirusom i s tim povezanog smanjenja broja korisnika potpora za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima pogodjenima koronavirusom (COVID-19). Uz rashode za subvencije u 2022. godini smanjeno je izdvajanje za finansijske rashode u iznosu od 472,3 milijuna kuna radi manjeg izvršenja rashoda za kamate i ostalih finansijskih rashoda.

U 2022. godini rashodi financirani iz fondova Europske unije veći su za 1,1 milijardu kuna u odnosu na 2021. godinu što je rezultat većeg izvršenja rashoda financiranih iz Fonda solidarnosti europske unije i iz Mechanizma za opravak i otpornost te smanjenja rashoda za potpore za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima pogodjenima koronavirusom (COVID-19) budući da potpore u 2022. godini nisu financirane iz sredstava Europske unije.

Tablica 3. Rashodi državnog proračuna

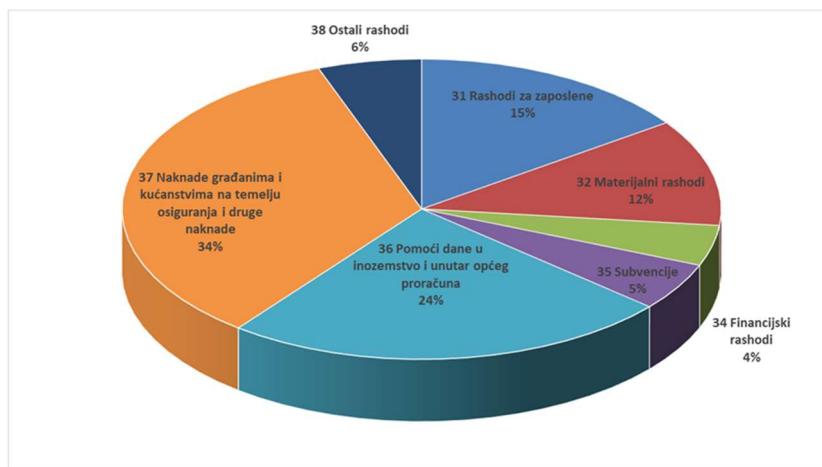
(u kunama)	Izvršenje 2021.	Plan 2022.	Izvršenje 2022.	Indeks 2022./2021.	Indeks 2022./P2022.
	1	2	3	4=3/1	5=3/2
UKUPNI RASHODI					
	169.030.402.369	184.732.695.029	175.054.616.008	103,6	94,8
3 Rashodi poslovanja	161.597.360.978	174.258.003.744	166.989.932.825	103,3	95,8
4 Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	7.433.041.391	10.474.691.285	8.064.683.184	108,5	77,0

Rashodi po ekonomskoj klasifikaciji

Rashodi poslovanja u 2022. godini izvršeni su u iznosu od **167,0 milijardi kuna** odnosno 95,8% planiranih sredstava te su u odnosu na prethodnu godinu povećani za 5,4 milijarde kuna.

U strukturi rashoda poslovanja najveći udio od 34% čine naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade, a slijede pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna s udjelom od 24% te rashodi za zaposlene s udjelom od 15%.

Grafikon 2. Struktura izvršenja rashoda poslovanja u 2022. godini po skupinama rashoda ekonomске klasifikacije

Tablica 4. Rashodi poslovanja u 2021. i 2022. godini

(u milijardama)	Izvršenje 2021.		Izvršenje 2022.		Indeks 2022./2021.	Indeks 2022./2022.
	1	2	3	4=3/1	5=3/2	
3 Rashodi poslovanja	161.597.360.978	174.258.003.744	166.989.932.825	103,3	95,8	
31 Rashodi za zaposlene	24.219.747.328	25.609.250.610	25.453.064.676	105,1	99,4	
32 Materijalni rashodi	18.013.464.378	21.841.533.735	19.230.737.139	106,8	88,0	
34 Financijski rashodi	7.765.967.949	7.693.994.139	7.293.682.599	93,9	94,6	
35 Subvencije	12.009.081.259	8.652.751.159	8.507.500.650	71,6	89,1	
36 Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	39.852.571.747	41.735.585.441	40.383.185.154	101,3	96,8	
37 Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	52.688.386.627	57.393.271.260	56.675.508.405	107,8	98,7	
38 Ostali rashodi	7.048.141.690	10.331.617.400	9.356.254.201	132,7	90,6	

Rashodi za zaposlene u 2022. godini izvršeni su u iznosu od **25,5 milijardi kuna**, što predstavlja 99,4% planiranih rashoda za zaposlene. U odnosu na 2021. godinu povećani su za 5,1% odnosno 1,2 milijarde kuna.

Rashodi za zaposlene u osnovnim i srednjim školama, koji se od 2020. godine iskazuju u okviru skupine 36 Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna, u 2022. godini izvršeni su u iznosu od 9,9 milijardi kuna.

Uključivanjem navedenog iznosa u ukupne rashode za zaposlene, isti su u 2022. godini izvršeni u iznosu od **35,3 milijarde kuna**, što je 99,6% planiranog iznosa te su u odnosu na 2021. godinu povećani za 1,8

milijardi kuna odnosno 5,4%. Navedeno povećanje je najvećim dijelom rezultat pune primjene kolektivnih ugovora te drugih propisa kojima se reguliraju plaće zaposlenika u državnim i javnim službama.

Materijalni rashodi u 2022. godini izvršeni su u iznosu od **19,2 milijarde kuna**, što predstavlja 88,0% planiranih sredstava. U odnosu na 2021. godinu povećani su za 1,2 milijarde kuna, odnosno 6,8% prvenstveno radi povećanja rashoda za energiju.

Tablica 5. Materijalni rashodi u 2021. i 2022. godini

	(u milijardama)	Izvršenje 2021.	Plan 2022.	Izvršenje 2022.	Indeks 2022./2021.	Indeks 2022./2022.
		1	2	3	4=3/1	5=3/2
32 Materijalni rashodi	18.013.464.378	21.841.533.735	19.230.737.139	106,8	88,0	
321 Naknade troškova zaposlenima	1.082.810.371	1.380.071.404	1.324.634.747	122,3	96,0	
322 Rashodi za materijal i energiju	8.709.370.462	8.626.929.560	9.012.270.858	103,5	104,5	
323 Rashodi za usluge	7.151.418.150	9.273.964.506	7.842.587.937	109,7	84,6	
324 Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	50.085.096	93.893.972	75.900.074	151,5	80,8	
329 Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	1.019.780.300	2.466.674.293	975.343.524	95,6	39,5	

Financijski rashodi u 2022. godini izvršeni su u iznosu od **7,3 milijarde kuna**, što predstavlja 94,8% planiranih rashoda za 2022. godinu te su u odnosu na 2021. godinu manji za 472,3 milijuna kuna.

Rashodi za subvencije u 2022. godini izvršeni su u iznosu od **8,6 milijardi kuna**, što predstavlja 89,1% planiranih sredstava.

Najznačajniji iznos subvencija u 2022. godini isplaćen je **unutar resora Ministarstva poljoprivrede** u ukupnom iznosu od **4,9 milijardi kuna** i to najvećim dijelom unutar programa **Poljoprivreda i Ruralni razvoj** za koje je izdvojeno 4,7 milijardi kuna. U okviru programa Poljoprivreda izdvojeno je 4,7 milijarde kuna, od čega je 2,8 milijardi kuna financirano iz fondova Europske unije, dok je 470,5 milijuna kuna financirano iz nacionalnih sredstava. Unutar navedenog programa najvećim dijelom isplaćuju se subvencije za izravna plaćanja poljoprivrednim proizvođačima, izravna plaćanja u poljoprivredi te mjere uređenja tržista poljoprivrednih proizvoda. U 2022. godini unutar navedenog programa isplaćene su potpore poljoprivrednicima radi porasta cijena kako bi se osiguralo zadržavanje dosadašnje razine poljoprivredne proizvodnje i sigurnosti opskrbe stanovništva. Za program Ruralni razvoj unutar ove skupine rashoda u 2022. godini izdvojeno je 1,4 milijarde kuna. Program Ruralni razvoj, osim na ovoj skupini

rashoda, planira se i izvršava i na ostalim skupinama rashoda i izdataka. Za iste je u 2022. godini ukupno izdvojeno 3,0 milijarde kuna, od čega je 2,6 milijardi kuna financirano iz fondova Europske unije, a 421,6 milijuna kuna iz nacionalnih sredstava.

Subvencije isplaćene u resoru Ministarstva rada, mirovinskoga sustava obitelji i socijalne politike izvršene su u iznosu od **1,2 milijarde kuna** i to s pozicija Hrvatskog zavoda za zapošljavanje unutar programa **Aktivna politika tržišta rada**. Najznačajnije izdvajanje u okviru navedenog programa u iznosu od 711,1 milijun kuna odnosi se na provedbu projekta OP Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020. unutar kojeg se provode podprojekti Podrška samozapošljavanju – Faza 2, Potpore za zapošljavanje teže zapošljivih skupina i edukacija nezaposlenih osoba – Faza 2, Provedba mjera aktivne politike zapošljavanja za mlade (IZM) – Faza 2 i sl.

Također, u 2022. godini nastavljeno je izdvajanje za potpore za očuvanje radnih mesta u okviru projekta Potpore za očuvanje radnih mesta u djelatnostima pogođenima koronavirusom (COVID-19) u iznosu od 254,0 milijuna kuna.

Subvencije isplaćene u resoru Ministarstva mora, prometa i infrastrukture izvršene su u iznosu od **1,1 milijardu kuna**, odnosno 11,6% više u odnosu na 2021. što je rezultat isplata potpora prijevoznicima radi porasta cijena, a s ciljem daljnog osiguranja prometne povezanosti. U 2022. godini za poticanje redovitih pomorskih putničkih i brzobrodskih linija utrošeno je 487,8 milijuna kuna, dok je za očuvanje prometne povezanosti regija (domaći linijski zračni prijevoz) doznačeno 114,9 milijuna kuna. Za provedbu ugovora o koncesijama (Bina-Istra, autoceste Zagreb - Macelj) utrošeno je 316,8 milijuna kuna.

Subvencije isplaćene u resoru Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja izvršene su u iznosu od **253,2 milijuna kuna**, od čega je, unutar ove skupine rashoda, za osiguravanje dostatne količine plina u skladištu

PSP Okoli te subvencioniranje krajnje cijene plina utrošeno 72,0 milijuna kuna. U resoru Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja provodi se program Jačanje konkurentnosti gospodarstva kroz učinkovito korištenje EU sredstava za koji je u 2022. godini isplaćeno 70,5 milijuna kuna, a unutar kojeg se provode potprojekti Povećanje razvoja novih proizvoda i usluga koji proizlaze iz aktivnosti istraživanja i razvoja - faza II i Re-act EU.

U odnosu na prethodnu godinu subvencije su smanjene za 3,4 milijarde kuna, odnosno 28,4% prvenstveno radi smanjenja iznosa za potpore za očuvanje radnih mesta u djelatnostima pogođenima koronavirusom (COVID-19) uslijed ublažavanja mjera u svrhu sprečavanja zaraze koronavirusom i s tim povezanog smanjenja broja korisnika mjera.

Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna izvršene su u 2022. godini u iznosu od **40,4 milijarde kuna**, odnosno 96,8% planiranih sredstava.

Najveći iznos rashoda u ovoj skupini odnosi se na **rashode za zaposlene osnovnih i srednjih škola** koji su u 2022. godini izvršeni u ukupnom iznosu od **9,9 milijardi kuna**. Za transfer proračunskih sredstava Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje izdvojeno je ukupno **4,8 milijardi kuna**. Navedeni iznos uključuje i dio sredstava namijenjenih lijekarnama za pravovremenu i optimalnu opskrbu zdravstvenog sustava lijekovima i potrošnim medicinskim materijalom zbog djelovanja aktualne epidemiološke situacije uzrokovane COVID-19 virusom prema dobavljačima lijekova, potrošnog i ugradbenog medicinskog materijala u iznosu od 927,3 milijuna kuna.

Za doprinos Republike Hrvatske proračunu Europske unije izdvojeno je **4,7 milijardi kuna**. U 2022. godini za pripadajući dio naknade u cijeni goriva Hrvatskim cestama d.o.o., Hrvatskim autocestama d.o.o. i HŽ Infrastrukturi d.o.o. doznačeno je 3,0 milijarde kuna. Za upravljanje, organizaciju i regulaciju željezničkog prometa te poticanje željezničkog putničkog prijevoza izdvojena je 1,1 milijarda kuna.

Za dodatna sredstva izravnanja za decentralizirane funkcije izdvojeno je **1,9 milijardi kuna**, dok je **2,0 milijarde kuna** izdvojeno za **fiskalno izravnanje jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave** sukladno članku 29. Zakona o

izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu (Narodne novine, br. 62/22. i 131/22.) te 20,4 milijuna kuna sukladno članku 15. stavku 2. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, br. 127/17., 138/20. i 151/22.).

Za obavljanje poslova ureda državne uprave u županijama u 2022. godini izdvojeno je 309,0 milijuna kuna.

Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade u 2022. godini izvršene su u iznosu od **56,7 milijardi kuna**, što predstavlja 98,7% planiranih sredstava, a u usporedbi s 2021. godinom povećane su za 4,0 milijarde kuna, odnosno 7,6%.

Najveći iznos rashoda u ovoj skupini odnosi se na program **Mirovine i mirovinska primanja** koji je izvršen u iznosu od **46,9 milijardi kuna**, od čega su rashodi za mirovine u 2022. godini izvršeni u iznosu od 45,5 milijardi kuna. Iz izvora financiranja 11 Opći prihodi i primici rashodi za mirovine izvršeni su u iznosu od 17,4 milijarde kuna, od čega se na mirovine ostvarene prema posebnim propisima odnosi 6,6 milijardi kuna, a na mirovine ostvarene prema općem propisu 10,8 milijardi kuna. Rashodi za mirovine financirani iz izvora financiranja 21 Doprinosi za mirovinsko osiguranje iznose 28,1 milijardu kuna. Dodatno je unutar navedenog programa u 2022. godini isplaćena potpora korisnicima mirovina radi ublažavanja posljedica porasta cijena energenata, porasta cijena i rasta troškova života u iznosu od 1,4 milijarde kuna.

Naknade u socijalnoj skrbi izvršene su u iznosu od **3,5 milijardi kuna** i to najvećim dijelom za isplatu **osobne invalidnine 881,7 milijuna kuna**, za **doplatak za pomoć i njegu 612,5 milijuna kuna**, **zajamčene minimalne naknade 411,0 milijuna kuna**, **status roditelja njegovatelja ili status njegovatelja 357,9 milijuna kuna**, **jednokratne naknade 249,2 milijuna kuna**, **naknade za ugroženog kupca energenta 205,8 milijuna kuna** te za **naknade za smještaj u udomiteljsku obitelj 192,0 milijuna kuna**. Rashodi za isplatu nacionalne naknade za starije osobe,

koja se prema Zakonu o nacionalnoj naknadi za starije osobe (Narodne novine, br. 62/20.) isplaćuje od 1. siječnja 2021., izvršeni su u iznosu od 59,9 milijuna kuna. Naknade u socijalnoj skrbi u odnosu na prethodnu godinu povećane su za 532,6 milijuna kuna, što je rezultat isplata potpora korisnicima prava u sustavu socijalne skrbi i pružateljima socijalnih usluga radi ublažavanja posljedica porasta cijena energenata, porasta cijena i rasta troškova života te radi primjene novog Zakona o socijalnoj skrbi (Narodne novine, br. 18/22.).

Naknade za nezaposlene u 2022. godini izvršene su u iznosu od **844,0 milijuna kuna**. Dodatno je u 2022. godini korisnicima naknade za nezaposlene isplaćeno jednokratno novčano primanje osobama prijavljenim u evidenciju nezaposlenih osoba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje radi ublažavanja posljedica porasta cijena u iznosu od 30,6 milijuna kuna.

Za **aktivnu politiku tržišta rada**, unutar ove skupine rashoda, izvršeno je **278,5 milijuna kuna** od čega 135,8 milijuna kuna za izdvajanja za olakšice i poticaje pri zapošljavanju osoba sa invaliditetom te 82,3 milijuna kuna za projekte unutar programa OP Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020. prioriteti 1., 2. i 5. (najznačajniji projekt Zadržavanje radnika u zaposlenosti faza 2 i Potpore za zapošljavanje teže zapošljivih skupina i edukacija nezaposlenih osoba – Faza 2).

Doplatak za djecu izvršen je u iznosu od **1,2 milijarde kuna**. Dodatno je u 2022. korisnicima doplatka za djecu u 2022. godini isplaćena potpora radi ublažavanja posljedica porasta cijena energenata i rasta troškova života u iznosu od 121,4 milijuna kuna.

Za dodatni roditeljni, roditeljski dopust i opremu za novorođeno dijete izdvojeno je **2,0 milijarde kuna**. U odnosu na prethodnu godinu izdvajanja za dodatni roditeljni, roditeljski dopust i opremu za novorođeno dijete bilježe povećanje od 140,2 milijuna kuna.

Subvencije za stambene kredite izvršene su u iznosu od **266,7 milijuna kuna**, što je u odnosu na prošlu godinu povećanje od 43,4 milijuna kuna.

U 2022. godini ostali rashodi, koji uključuju rashode za tekuće i kapitalne donacije, kazne, penale i naknade šteta i kapitalne pomoći, izvršeni su u iznosu od **9,4 milijarde kuna**, što čini 90,6% planiranih sredstava za 2022. godinu.

Najznačajniji ostali rashodi u 2022. godini izvršeni su u okviru **Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja** i to u iznosu od **2,2 milijarde kuna**, od čega je 2,0 milijarde kuna financirano iz sredstava Europske Unije. U okviru Operativnog programa konkurentnost i kohezija 2014.-2020. za program Jačanje konkurentnosti gospodarstva kroz učinkovito korištenje EU sredstava iz fondova Europske unije dodijeljeno je ukupno 1,1 milijarda kuna malim i srednjim poduzetnicima. Nadalje, u okviru Operativnog programa konkurentnost i kohezija 2021. - 2027. za program Upravljanje gospodarstvom i održivi razvoj iz fondova Europske unije izvršeno je 444,0 milijuna kuna, od čega se iznos od 436,7 milijuna kuna odnosi na potprojekt Gospodarenje otpadom i energetika u okviru kojeg se financira povećanje učinkovitosti korištenja energije u proizvodnim pogonima kroz smanjenje udjela fosilnih goriva uvođenjem obnovljivih izvora. U okviru Operativnog programa konkurentnost i kohezija 2014. - 2020. za program gospodarenje otpadom iz fondova Europske unije izvršeno je 260,0 milijuna kuna.

U okviru ove skupine rashoda za subvencioniranje krajnje cijene plina izvršeno je 122,1 milijun kuna.

Na pozicijama **Ministarstva poljoprivrede** unutar ove kategorije rashoda izvršeno je **1,4 milijarde kuna**. Za program **Ruralni razvoj** izdvojena je **1,0 milijarda kuna**, od čega je 882,0 milijuna kuna financirano iz fondova Europske unije, dok je 131,3 milijuna kuna financirano iz nacionalnih sredstava. Nadalje, unutar ove kategorije rashoda za program **Ribarstvo** u 2022. godini izdvojeno je **185,6 milijuna kuna**, od čega je 141,6 milijuna kuna financirano iz fondova Europske unije, dok je 44,0 milijuna kuna financirano iz nacionalnih sredstava. Ukupno je za program Ribarstvo na svim skupinama rashoda u 2022. godini izdvojeno 353,0 milijuna kuna. Također, u okviru razdjela Ministarstva poljoprivrede za

aktivnost Programi pomoći sektoru stočarstva izdvojeno je 78,8 milijuna kuna.

Na pozicijama **Ministarstva kulture** unutar ove kategorije rashoda izvršeno je **906,7 milijuna kuna**, od čega 765,4 milijuna za programe zaštite i očuvanja kulturne baštine.

Nadalje, na pozicijama **Ministarstva mora, prometa i infrastrukture** unutar ove kategorije rashoda izvršeno je **892,5 milijuna kuna**, od čega je za program Pripreme i provedbe projekata sufinanciranih sredstvima fondova EU, za Operativni program Konkurentnost i kohezija - prioritetna os 7. Povezanost i mobilnost u 2022. godini utrošeno 448,5 milijuna kuna, od čega najviše za potprojekt Nabava autobusa za pružanje usluga javnog gradskog prijevoza, dok je u okviru aktivnosti Mechanizam za oporavak i otpornost izdvojeno 150,0 milijuna kuna za potprojekt Istraživanje, razvoj i proizvodnja vozila nove mobilnosti i prateće infrastrukture. Za program razvoj sustava pomorskog prometa, pomorskog dobra i luka te zaštite okoliša od onečišćenja s pomorskih objekata u 2022. godini izdvojeno je 131,2 milijuna kuna, dok je za razvoj i sigurnost kopnenog prometa izdvojeno 109,6 milijuna kuna.

Nadalje, na pozicijama **Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike** unutar ove kategorije rashoda izvršeno je **712,3 milijuna kuna**. Za program Podizanje kvalitete i dostupnosti socijalne skrbi izdvojeno je 524,5 milijuna kuna, od čega je 451,6 milijuna kuna financirano iz fondova Europske unije. U okviru navedenog programa najznačajnija sredstva dodjeljuju se za potprojekt Zaželi - program zapošljavanja žena kojim se omogućava uključivanje žena u nepovoljnem položaju na tržište rada, što ujedno podrazumijeva borbu protiv siromaštva i smanjenje nezaposlenosti te prevenciju prerane institucionalizacije i poboljšavanje kvalitete života krajnjih korisnika, osoba u starijoj životnoj dobi, osoba u nepovoljnem položaju ili osoba s invaliditetom pružajući im podršku u svakodnevnom životu, za potprojekt Unapređivanje infrastrukture za pružanje socijalnih usluga u zajednici kao podrška procesu deinstitucionalizacije – druga faza te za „Razvoj usluga osobne asistencije za osobe s invaliditetom - faza II i III“ putem kojeg se usluga osobne asistencije osigurava većem broju korisnika.

Na pozicijama **Ministarstva znanosti i obrazovanja** unutar ove kategorije rashoda izvršeno je **500,2 milijuna kuna**, od čega 207,2 milijuna kuna za program Visoko

obrazovanje u okviru kojeg se sufinanciraju smještaj i prehrana studenata i podizanje studentskog standarda, 163,4 milijuna kuna za program Razvoj odgojno obrazovnog sustava te 115,9 milijuna kuna za osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine u 2022. godini izvršeni su u iznosu od **8,1 milijardu kuna**, odnosno 77,0% plana, a u usporedbi s prethodnom godinom povećani su za 631,6 milijuna kuna, odnosno 8,5%.

Unutar ove kategorije rashoda, najznačajniji iznos od **6,2 milijarde kuna** odnosi se na **rashode za nabavu proizvedene dugotrajne imovine**, od čega se najznačajniji iznosi odnose na rashode za:

- postrojenja i opremu 4,4 milijarde kuna i to prvenstveno unutar razdjela Ministarstva obrane za plaćanje obveze prema ugovoru za nabavu višenamjenskog borbenog aviona u iznosu od 2,1 milijardu kuna te 528,7 milijuna kuna za opremanje materijalno tehničkim sredstvima te
- građevinske objekte 1,3 milijarde kuna (kapitalna ulaganja na sveučilištima i veleučilištima, javnim institutima, osnovnom i srednjem školstvu u Republici Hrvatskoj, investicije u zdravstvenu infrastrukturu te kod lučkih uprava).

Rashodi za nabavu proizvedene kratkotrajne imovine utrošeni su u iznosu od 977,4 milijuna kuna, od čega 770,2 milijuna kuna unutar pozicija Agencije za ugljikovodike za formiranje, skladištenje i upravljanje obveznim zalihamama nafte i naftnim derivatima te 207,1 milijun kuna unutar pozicija Ravnateljstva za robne zalihe radi nabave strateških robnih zaliha.

Nadalje, za rashode za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini utrošeno je 579,6 milijuna kuna, od čega 538,8 milijuna kuna za dodatna ulaganja na građevinskim objektima.

IZVRŠENJE RASHODA PO IZVORIMA FINANCIRANJA

Tablica 6. Izvršenje rashoda po izvorima financiranja

Izvori financiranja (u kunama)	Izvršenje 2022.
UKUPNO	175.054.616.008,06
1 Opći prihodi i primici	106.636.626.164,81
2 Doprinosi za obvezna osiguranja	28.644.866.935,87
3 Vlastiti prihodi	1.242.356.716,62
4 Prihodi za posebne namjene	14.333.350.803,31
5 Pomoći	23.063.910.537,85
6 Donacije	198.077.515,96
7 Prihodi od prodaje ili zajmene nefinancijske imovine i naknade s naslova osiguranja	778.677.853,12
8 Namjenski primici od zaduzivanja	156.749.480,52

Od ukupno izvršenih rashoda u iznosu od **175,1 milijardu kuna** u 2022. godini, najveći iznos od 106,6 milijardi kuna financiran je iz izvora Opći prihodi i primici, dok su rashodi financirani iz izvora financiranja Doprinosi izvršeni u iznosu od 28,6 milijardi kuna.

Rashodi financirani iz **izvora Prihodi za posebne namjene** izvršeni su u iznosu od **14,3 milijarde kuna**. U okviru navedenog izvora najveći iznos rashoda od 13,6 milijardi kuna financirano je iz podizvora Ostali prihodi za posebne namjene. Iz podizvora Prihodi od igara na sreću financirano je 657,0 milijuna kuna rashoda.

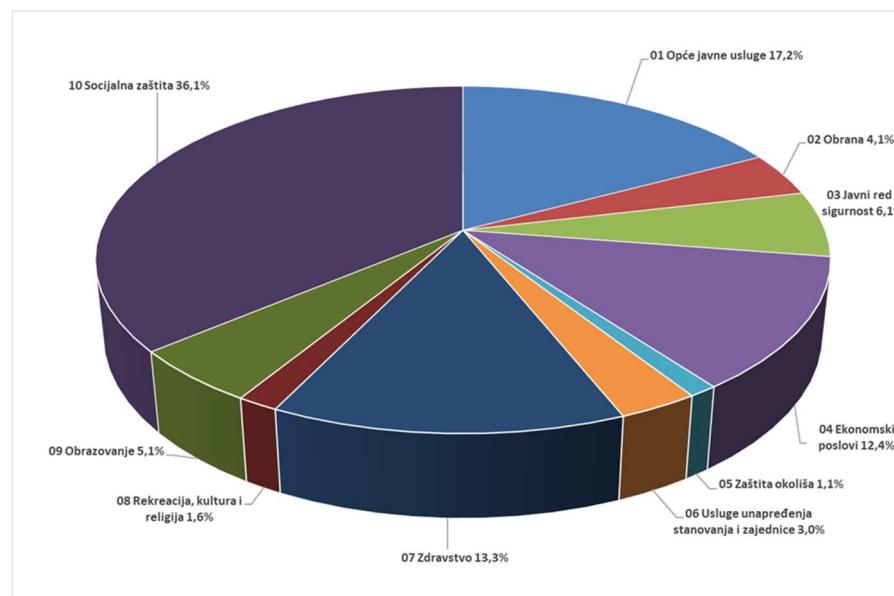
U 2022. godini iz **izvora Pomoći** financirano je **23,1 milijarda kuna** rashoda, od čega je 22,0 milijarde kuna financirano iz fondova Europske unije (Europski fond za regionalni razvoj 5,2 milijarde kuna, Kohezijski fond 3,9 milijardi kuna, Europski poljoprivredni jamstveni fond 2,8 milijardi kuna, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj 2,6 milijardi kuna, Europski socijalni fond 2,4 milijarde kuna, Fond solidarnosti Europske unije 2,3 milijarde kuna itd.).

RASHODI PO FUNKCIJSKOJ KLASIFIKACIJI

Sa ciljem povećanja transparentnosti korištenja proračunskih sredstava prema namjeni, u nastavku se u okviru polugodišnjeg izvještaja o izvršenju državnog proračuna daje prikaz rashoda po funkcijskoj klasifikaciji. Brojčane oznake i nazivi funkcijsko klasifikacije preuzeti su iz međunarodne klasifikacije funkcija države (COFOG) Ujedinjenih naroda – Klasifikacija rashoda u skladu s namjenom.

U 2022. godini najveći udio rashoda državnog proračuna prema funkcijskoj klasifikaciji odnosi se na socijalnu zaštitu 36,1%, nakon čega slijede rashodi za opće javne usluge 17,2%.

Grafikon 3. Rashodi po funkcijskoj klasifikaciji

IZVRŠENJE FINANCIJSKIH PLANNOVA IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA

Izvanproračunski korisnici državnog proračuna su:

- Centar za restrukturiranje i prodaju
- Hrvatska agencija za osiguranje depozita
- Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost
- Hrvatske autopiste
- Hrvatske ceste
- Hrvatske vode
- Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
- HŽ Infrastruktura
- HŽ Putnički prijevoz

Ukupni prihodi izvanproračunskih korisnika u 2021. godini ostvareni su u iznosu od **51,7 milijardi kuna**, dok su **ukupni rashodi** iznosili **50,3 milijardi kuna**.

Ukupni višak izvanproračunskih korisnika ostvaren je u iznosu od **1,4 milijarde kuna**.

UKUPNI MANJAK / VIŠAK OPĆEG PRORAČUNA

U 2022. godini ukupni višak općeg proračuna prema nacionalnoj metodologiji računskog plana zabilježen je u iznosu od 940,5 milijuna kuna ili 0,2% BDP-a, pri čemu je manjak državnog proračuna iznosio 3,3 milijarde kuna ili 0,7% BDP-a, dok su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvarile višak od 2,8 milijardi kuna ili 0,6% BDP-a. Izvanproračunski korisnici državnog proračuna također su ostvarili višak od 1,4 milijarde kuna ili 0,3% BDP-a.

Tablica 7. Ukupni manjak/višak opće države, nacionalna i ESA 2010 metodologija

(u kunama)	2021.	Plan 2022.	2022.
Manjak/višak državnog proračuna % BDP-a	-14.966.788.214 -3,4	-12.924.523.630 -2,5	-3.320.407.104 -0,7
Manjak/višak izvanproračunskih korisnika državnog proračuna % BDP-a	463.477.060 0,1	952.424.470 0,2	1.448.849.613 0,3
Manjak/višak jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovih izvanproračunskih korisnika % BDP-a	-1.305.847.971 -0,3	-538.952.532 -0,1	2.812.076.507 0,6
MANJAK/VIŠAK OPĆEG PRORAČUNA, nacionalna metodologija % BDP-a	-15.809.159.125 -3,6	-12.511.051.693 -2,5	940.519.017 0,2
Ostale prilagodbe, ESA 2010 metodologija % BDP-a	4.901.140.983 1,1	5.407.154.734 1,1	1.033.141.795 0,2
MANJAK/VIŠAK OPĆE DRŽAVE, ESA 2010 metodologija % BDP-a	-10.908.018.142 -2,5	-7.103.896.959 -1,4	1.973.660.812 0,4

Manjak/višak općeg proračuna iskazan prema nacionalnoj metodologiji računskog plana razlikuje se od manjka/viška proračuna opće države koji se iskazuje prema statističkoj metodologiji Europske unije (ESA 2010). Opća država je institucionalni sektor koji se u Republici Hrvatskoj s obzirom na Ustavom Republike Hrvatske utvrđeno ustrojstvo države sastoji od podsektora središnje države, lokalne države i fondova socijalne sigurnosti. Drugim riječima, obuhvat sektora opće države prema metodologiji ESA 2010 obuhvaća državni proračun, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, izvanproračunske korisnike iz I. i II. skupine⁵ te fondove socijalnog osiguranja. Osim toga, na manjak/višak sektora opće države i javni dug utječu i određene specifičnosti utvrđene metodologijom ESA 2010, kao što su, primjerice, transakcije i stanja jedinica koje nisu razvrstane u sektor opće države, ugovorene obveze u okviru kojih je država na sebe preuzela rizike ili pak primjena metode vremenskog prilagođavanja pojedinih poreznih oblika i socijalnih doprinosa. Za službeni izračun manjka/viška sektora opće države

⁵ Izvanproračunski korisnici se prema novom Zakonu o proračunu koji je stupio na snagu 1. siječnja 2022. svrstavaju u dvije skupine od kojih se na jednu primjenjuju pojedine odredbe zakona gotovo istovjetno proračunskim korisnicima, dok se za drugu skupinu propisuje samo obveza dostave određenih podataka. Prvoj skupini pripadaju ustanove, trgovačka društva i pravne osobe koje nisu proračunski korisnici, ali im je

nadležan je Državni zavod za statistiku, a za izračun javnog duga Hrvatska narodna banka.

Prema Izvješću Državnog zavoda za statistiku o prekomjernom proračunskom manjku i razini duga opće države iz travnja 2023., u 2022. godini ostvaren je višak proračuna opće države u iznosu od 2 milijarde kuna ili 0,4% BDP-a. Prihodi proračuna opće države ostvareni su u iznosu od 229,5 milijardi kuna ili na razini od 45,2% BDP-a. U strukturi poreznih prihoda najveći dio odnosi se na porez na proizvodnju i uvoz, pri čemu prihodi od poreza na dodanu vrijednost rastu 16,2%, a trošarine 1,4%. Tekući porezi na dohodak i bogatstvo, koji uključuju porez na dohodak i porez na dobit, rastu 37,4%, uslijed kretanja na tržištu rada te rezultata poslovanja poduzeća i banaka u prethodnoj godini. Rast od 12,8% bilježe i prihodi od socijalnih doprinosa temeljem rasta plaća i zaposlenosti uslijed pojačane gospodarske aktivnosti. Od neporeznih prihoda, najznačajniji su prihodi od ostalih tekućih i kapitalnih transfera koji uključuju sredstva iz strukturnih i investicijskih fondova EU, ali i sredstva dodijeljena RH iz Fonda solidarnosti te iz Mechanizma za oporavak i otpornost.

Rashodi proračuna opće države izvršeni su u iznosu od 227,6 milijardi kuna ili na razini od 44,8% BDP-a. Na njihovo nominalno povećanje u odnosu na prethodnu godinu najviše su utjecale naknade zaposlenima, rashodi za inermedijarnu potrošnju, subvencije na proizvode, socijalne naknade i socijalni transferi te kapitalni transferi. Mjere za ublažavanje inflatornih pritisaka u iznosu od 6,4 milijarde kuna u najvećoj mjeri su se odrazile kroz subvencioniranje električne i toplinske energije te plina poduzetnicima i kućanstvima kao i kroz povećanje isplaćenih socijalnih naknada najugroženijim skupinama društva. Nadalje, povećanje kapitalnih transfera koje je zabilježeno u 2022. godini izravna je posljedica preuzimanja obveza po osnovi subvencioniranja stambenih kredita, kao i kapitalnih transfera stanovništvu i ostalim pravnim osobama. Također, ovdje valja izdvojiti i uključenu dospjelu obvezu naknade štete i troškova u arbitražnom predmetu MOL-RH. Važan dio čine i projekti financirani iz EU fondova, ali i iz nacionalnih sredstava posebno u sektoru vodnog i komunalnog

osnivač/vlasnik RH ili JLP(R)S ili u njima imaju odlučujući utjecaj te se u opći proračun uključuju prema načinu financiranja. Također se prema pravilima ESA 2010 metodologije razvrstavaju u sektor opće države. U drugu skupinu uključuju se oni izvanproračunski korisnici koji pripadaju sektoru opće države samo prema pravilima ESA 2010 metodologije.

gospodarstva. S druge strane, u ovoj godini zabilježen je pad investicija opće države od 6,8%.

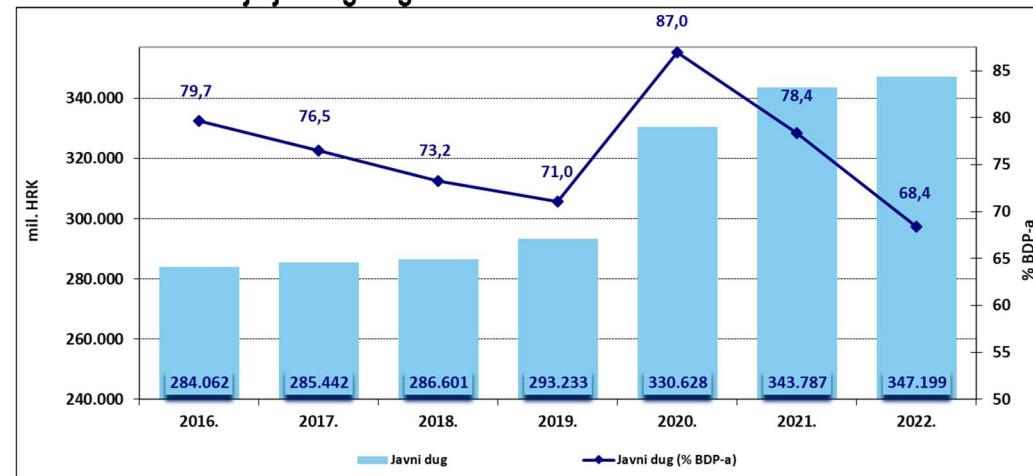
Prema podacima HNB-a, **javni dug je krajem 2022. godine iznosio 347,2 milijarde kuna, odnosno 68,4% BDP-a. Pritom je njegov udio u BDP-u smanjen za 10 postotnih bodova u odnosu na prethodnu godinu.** Ovakva pozitivna kretanja javnog duga rezultat su nastavaka politike odgovornog vođenja javnih financija i snažnog oporavka cijelokupnog hrvatskog gospodarstva nakon krize uzrokovane pandemijom koronavirusa. Štoviše, u 2022. godini je udio javnog duga u BDP-u pao ispod razine iz 2019., čime je nadoknađeno cijelokupno povećanje udjela javnog duga koje je uzrokovala pandemija koronavirusa. Nominalni javni dug je u 2022. u odnosu na 2021. godinu veći za 3,4 milijarde kuna. Na ovu razliku utječe deprecijacija tečaja kune u odnosu na euro te u manjoj mjeri deprecijacija kune u odnosu na dolar. Naime, fiksni tečaj kune koji se koristio prilikom konverzije u euro iznosi je 7,5345, dok je na dan 31. prosinca 2021. tečaj bio 7,5172, što predstavlja deprecijaciju od 0,23%. Tečaj kune u odnosu na dolar na dan 31. prosinca 2022. iznosi je 7,064, dok je na dan 31. prosinca 2021. bio 6,644, što predstavlja deprecijaciju od 6,33%. Promjena udjela eurskog i dolarskog javnog duga u ukupnom javnom dugu te promjena tečaja kune u odnosu na euro i dolar negativno utječu na nominalni javni dug u iznosu od 600 milijuna kuna. Ostatak promjene nominalnog javnog duga odnosi se na promjenu depozita jedinica središnje države proizašlih iz većeg zaduživanja (najveći dio odnosi se na SURE instrument⁶) kako bi se iskoristili povoljniji uvjeti na finansijskom tržištu zbog očekivanog zaoštivanja monetarne politike odnosno povećanja kamatnih stopa.

Usprkos zaoštivanju monetarnih politika središnjih banaka, u okruženju visoke razine likvidnosti i dalje su zadržani pozitivni trendovi prilikom zaduživanja na domaćem i međunarodnom finansijskom tržištu. Tome je doprinio i ulazak RH u europodručje početkom 2023. godine. U 2022.

⁶ SURE je instrument EU za privremenu potporu za zaštitu radnih mjeseta i radnika od posljedica pandemije koronavirusa. Iz tog instrumenta pruža se

godini ostvarene su četiri primarne emisije obveznica, tri na domaćem te jedna na inozemnom finansijskom tržištu. Pri emisijama obveznica ostvarene su zadovoljavajuće niske razine kamatnih stopa po kojima se RH zadužila, unatoč snažnom rastu referentnih kamatnih stopa s ciljem suzbijanja inflacije, a što je pokazatelj snažnog povjerenja domaćih i međunarodnih investitora u fiskalnu i gospodarsku politiku RH. Na domaćem obvezničkom tržištu RH je izdala tri obveznice. Prva obveznica je izdana s rokom dospjeća od osam godina i kuponskom kamatnom stopom od 1,25%. Druga obveznica je izdana s rokom dospjeća od četiri godine i kuponskom kamatnom stopom od 2,125%, dok je treća obveznica izdana s rokom dospjeća od 10 godina i kuponskom kamatnom stopom od 3,375%. Na inozemnom obvezničkom tržištu RH je izdala jednu obveznicu s dospjećem od 10 godina i kuponskom kamatnom stopom od 2,875%.

Grafikon 4. Kretanje javnog duga 2016.–2022.

Uslijed snažnog gospodarskog pada na razini čitave EU uzrokovanoj pandemijom koronavirusa, Vijeće EU je u ožujku 2020. odobrilo punu fleksibilnost Pakta o stabilnosti i rastu, odnosno primjenu opće klauzule o odstupanju ('general escape clause') od proračunskih pravila definiranih Paktom o stabilnosti i rastu. Time je državama

finansijska potpora u obliku zajmova koje Unija odobrava državama članicama pod povoljnijim uvjetima.

članicama dana mogućnost da u većoj mjeri pruže fiskalne poticaje svojim gospodarstvima kako bi se ublažili postojeći negativni utjecaji krize i osigurao što skoriji oporavak. Na nacionalnoj razini, Zakon o fiskalnoj odgovornosti⁷ također omogućuje privremeno odgađanje primjene fiskalnih pravila u slučaju izvanrednih okolnosti, sukladno pravilima EU. U skladu s preporukom Povjerenstva za fiskalnu politiku, Vlada Republike Hrvatske je 3. travnja 2020. donijela Odluku o privremenom odgađanju primjene fiskalnih pravila iz članaka 6., 7. i 8. Zakona o fiskalnoj odgovornosti. Nadalje, u Specifičnim preporukama EK iz lipnja 2021., Republici Hrvatskoj je u 2022. godini preporučeno da zadrži poticajan smjer fiskalne politike, uključujući poticaj Mechanizma za oporavak i otpornost, očuva ulaganja koja financira država te zadrži pod kontrolom rast tekućih rashoda koje financira država.

⁷ Zakon o fiskalnoj odgovornosti, Narodne novine br. 111/2018